

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Janusz Niczyporuk

SSN Grzegorz Pastuszko

w sprawie z powództwa K. S.

przeciwko Bankowi Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę i ustalenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 20 stycznia 2026 r.,

na skutek skargi powoda na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy
bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w
Katowicach w sprawie o sygn. I ACa 1874/24,

z udziałem Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Katowicach,

oddala skargę.

[kf]

UZASADNIENIE

Pismem z 7 października 2025 r. K. S., reprezentowany przez radcę prawnego M. W., wniósł skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie I ACa 1874/24, toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach.

Skarżący domagał się: stwierdzenia, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach w sprawie I ACa 1874/24 doszło do przewlekłości postępowania z winy Sądu (1), zasądzenia na rzecz powodów od Skarbu Państwa

– Sądu Apelacyjnego w Katowicach kwoty 20 000 zł (2), zasądzenia na rzecz powodów od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Katowicach kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wyjaśnił, że od 19 września 2024 r. sprawa nie została prawomocnie zakończona, nie został nawet wyznaczony termin rozprawy apelacyjnej. Zdaniem skarżącego, dotychczasowy przebieg postępowania wskazuje, że jest ono prowadzone w sposób opieszale.

Pismem z 27 listopada 2025 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach wniósł o oddalenie skargi na przewlekłość.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przed przystąpieniem do rozpoznania skargi na przewlekłość w granicach podstaw i wniosków, Sąd Najwyższy stwierdza, że skarga na przewlekłość zawiera oczywistą niedokładność w treści żądania, albowiem skarżący żądał „zasądzenia na rzecz powodów od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Katowicach” sumy pieniężnej i kosztów postępowania, gdy tymczasem skarga na przewlekłość została wniesiona wyłącznie w imieniu powoda, natomiast w sprawie I ACa 1874/24 po stronie powodowej występuje wyłącznie skarżący. W ocenie Sądu Najwyższego stwierdzona wada żądania procesowego nie stanowi jednak konstrukcyjnego braku skargi uzasadniającego jej odrzucenie. Zgodnie bowiem z maksymą *falsa demonstratio non nocet* Sąd Najwyższy uwzględnił istotę żądania skargi, co umożliwiło merytoryczne rozpoznanie skargi.

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego za naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki uznaje się wielomiesięczną bezczynność sądu, trwającą co najmniej 12 miesięcy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 12 grudnia 2018 r., I NSP 6/18; z 18 października 2022 r., I NSP 256/22).

Nie jest to jednak sztywna cezura czasowa dla oceny sprawności postępowania z punktu widzenia konwencyjnych, konstytucyjnych i proceduralnych

dyrektyw osądzania sprawy w rozsądnym terminie. Oceny, czy w danej sprawie mamy do czynienia z przewlekłością postępowania, nie można sprowadzić wyłącznie do ogólnego czasu trwania postępowania. W każdym przypadku należy jednak oceniać konkretne okoliczności sprawy i żądania skarżącego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przewlekłość postępowania zachodzi wtedy, gdy zwłoka jest nie tylko nadmierna, ale nie znajduje też uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy (zob. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 22 kwietnia 2010 r., III SPP 6/10; z 16 czerwca 2011 r., III SPP 14/11; z 27 marca 2012 r., III SPP 8/12; z 8 listopada 2017 r., III SPP 46/17; z 4 października 2023 r., I NSP 142/23).

Analiza całokształtu okoliczności niniejszej sprawy prowadzi do wniosku, że po pierwsze, jak wynika z akt sprawy I ACa 1874/24, apelacja pozwanego wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w Katowicach 20 czerwca 2024 r. (k. 365). Zarządzeniem z 14 lutego 2025 r. doręczono skarżącemu odpisu apelacji (k. 386). Odpowiedź na apelację wpłynęła 5 marca 2025 r. (k. 391). Zarządzeniem z 30 maja 2025 r. poinformowano pełnomocników stron o składzie wyznaczonym do rozpoznania sprawy (k. 402).

Wbrew zarzutom skargi, od momentu wpływu akt sprawy wraz z apelacją (20 czerwca 2024 r.) do chwili wywiedzenia skargi na przewlekłość (7 października 2025 r.) Sąd Apelacyjny w Katowicach wykonywał szereg niezbędnych czynności procesowych. Nie zakończył wprawdzie postępowania w 12 miesięcy, ale tylko nieznacznie przekroczył miarę przyjętą w orzecznictwie. Bezsporne jest przy tym, że Sąd Apelacyjny miał obowiązek rozpoznawać sprawę zgodnie z kolejnością jej wpływu (§ 79 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18 czerwca 2019 r. – Regulaminu urzędowania sądów powszechnych, tekst jedn. Dz.U. 2024, poz. 867 ze zm.)

Po drugie, rozpoznanie sprawy poza kolejnością wpływu jest dopuszczalne ze względu na szczególnie uzasadniony przypadek (§ 79 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18 czerwca 2019 r. – Regulaminu urzędowania sądów powszechnych (tekst jedn. Dz.U. 2024, poz. 867 ze zm.)). Strony postępowania sądowego mają kompetencję do występowania do przewodniczącego wydziału z wnioskiem o rozpoznanie sprawy poza kolejnością ze względu na „szczególnie

uzasadniony przypadek”. Występując z takim wnioskiem strona zobowiązana jest wykazać, że sprawa należy do kategorii spraw uzasadniających jej rozpoznanie poza kolejnością, a więc w sposób obiektywnie wpływający na rozpoznanie innych spraw.

Okoliczność, czy strona złożyła wniosek o rozpoznanie sprawy poza kolejnością powinna być brana pod uwagę przy ocenie, czy w danym przypadku doszło do przewlekłości postępowania (por. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 października 2017 r., III SPP 44/17; z 13 grudnia 2017 r., III SPP 53/17; z 12 grudnia 2018 r., I NSP 1/18; 14 czerwca 2019 r., I NSP 46/19; z 24 stycznia 2024 r., I NSP 271/23).

Pełnomocnik skarżącego nie wykazał, że podejmował jakiekolwiek starania służące rozpoznaniu sprawy poza kolejnością wpływu, w szczególności nie wystąpił ze stosownym wnioskiem. Tym samym pełnomocnik skarżącego nie wykazał, że w sprawie występuje szczególnie uzasadniony przypadek, który mógłby uzasadniać rozpoznanie sprawy poza kolejnością.

W tym stanie rzeczy, mając na uwadze zasadę rozpoznawania spraw według kolejności wpływu oraz brak wniosku o skierowanie sprawy na termin rozprawy apelacyjnej poza kolejnością wpływu, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie I ACa 1874/24 jest przedwczesne.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Janusz Niczyporuk

Leszek Bosek

Grzegorz Pastuszko

[kf]

[r.g.]